

Sygn. akt III AUa 1364/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSO del. Alicja Podlewska
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2015 r. w Gdańsku

sprawy P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o stwierdzenie nieważności decyzji

na skutek apelacji P. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt VI U 267/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1364/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 października 2013 r.

Organ rentowy podniósł, iż stwierdzenie nieważności decyzji może nastąpić wyłącznie w sytuacji, gdy od wydanej decyzji nie zostało wniesione odwołanie do sądu oraz z urzędu. Nie jest możliwym stwierdzenie nieważności decyzji w trybie art. 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na wniosek strony.

Pismem datowanym na 27 grudnia 2013 r. w imieniu P. W., odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 22 listopada 2013 r., odmawiającej wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 października 2013 r. złożył pełnomocnik ubezpieczonego – Radca prawny M. M., wnosząc zarazem o jej zmianę poprzez wszczęcie postępowania

w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 października 2013 r.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, iż decyzja organu rentowego została wydana z naruszeniem art. 10 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, polegającym na niewyznaczeniu stronie przed wydaniem decyzji terminu do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, co w konsekwencji skutkuje jej nieważnością w oparciu o dyspozycję art. 156 kodeksu postępowania administracyjnego, jako decyzji wydanej z rażącym naruszeniem prawa. Obowiązkiem każdego organu administracji jest wyeliminowanie z obiegu prawnego decyzji wadliwych, a w szczególności decyzji dotkniętych wadą kwalifikowaną jaką jest jej nieważność. W takiej sytuacji organ powinien wszcząć postępowanie z urzędu, a nie odmawiać wszczęcia go, zasłaniając się faktem, że wniosek w tej sprawie został złożony przez stronę. Wniosek skarżącego o stwierdzenie nieważności decyzji został bowiem złożony w momencie gdy decyzja nie była ostateczna - nie minął jeszcze termin do jej zaskarżenia. A przepis art. 83 a ust. 2 ustawy dotyczy decyzji ostatecznych. W tej sytuacji nawet formalnie decyzja odmawiająca wszczęcia postępowania nie powinna zostać oparta na normie art. 83 a ust 2 ustawy, a wniosek skarżącego o stwierdzenie nieważności powinien być potraktowany jako informacja dla organu o nieprawidłowościach w prowadzonym postępowaniu, które w praworządnym państwie powinny być wyeliminowane na etapie postępowania przed organem.

Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

W uzasadnieniu wskazał, iż wobec ustalenia, że na koncie rozliczeniowym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. figuruje zaległość z tytułu nieopłaconych składek, organ rentowy (zwany dalej Zakładem) podjął działania zmierzające do wyegzekwowania należności w trybie egzekucji administracyjnej. Wobec płatnika prowadzono przymusowe dochodzenie należności za pośrednictwem Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego. Egzekucję w stosunku do Spółki prowadził również komornik sądowy. Powyższe działania nie doprowadziły jednak do wyegzekwowania należności Zakładu. Od dnia 01 stycznia 2009 r. Spółka wyrejestrowała się z ubezpieczeń. W związku z powyższym Zakład podjął czynności zmierzające do przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania Spółki na byłego członka zarządu - Pana P. W.. O wszczęciu postępowania w sprawie, wyżej wymieniony został zawiadomiony pismem z dnia 23 sierpnia 2012 r., i jednocześnie pouczone o treści art. 10 § 1 k.p.a. Pismem z dnia 12 września 2012 r. poinformowano odwołującego się o zakończeniu postępowania wyjaśniającego w sprawie i pouczone o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie. Decyzją z dnia 08 października 2012 r. Zakład przeniósł odpowiedzialność za zobowiązania Spółki (...) na Pana P. W. - byłego członka zarządu spółki.

Adresat nie odebrał decyzji, korespondencja wpłynęła do Oddziału z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

Po przeprowadzeniu stosownego postępowania wyjaśniającego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wydał w dniu 16 października 2013r. decyzję o znaku (...) - (...), którą uchylił decyzję z dnia 08 października 2012 r. i jednocześnie orzekł, że Pan P. W. jako były członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w B. odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości z tytułu nieopłaconych składek wynikające z działalności spółki, które wynoszą na:

- 1) FUS - za okres 12/2007-3/2008, 5-6/2008, 8-9/2008, 11/2008 w kwocie 21.977,93 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w wysokości 14.594 zł,
- 2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2007 - 03/20.08., 5-6/2008, 8/2008-1/2009 r. w kwocie 11.090,54 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w kwocie 6.978 zł,

3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 12/2007-3/2008,-5-6/2008,-8-9/2008,11-12/2008.wkwocie 1.963,87, zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w wysokości 1.287 zł

Razem: 57.891,34 zł.

W toku postępowania wyjaśniającego Zakład, na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rejestrowych Spółki (...) ustalił, że Pan P. W. pełnił funkcję prezesa zarządu spółki do dnia 26 lutego 2009 r.

Zgodnie z art. 116 §1 Ordynacji podatkowej (Dz.U.2012.749 j.t.) - za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że: we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części

Zgodnie z § 2. Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Nadto § 4. Stanowi, iż przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub wspólnika spółki w organizacji.

W toku postępowania wyjaśniającego odwołujący się nie przedłożył żadnych dokumentów i nie powołał się na żadne okoliczności, które zwalniałyby go od odpowiedzialności za zobowiązania Spółki. Odwołujący się nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki ani nie wskazał mienia Spółki, z którego egzekucja byłaby skuteczna.

Decyzja z dnia 16 października 2013 r. została doręczona pełnomocnikowi odwołującego się w dniu 22 października 2013 r.

W dniu 7 listopada 2013 r. do Zakładu wpłynął wniosek pełnomocnika odwołującego się o stwierdzenie nieważności decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 października 2013 r., znak (...) - (...). W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że w/w decyzja została wydana bez uprzedniego wyznaczenia stronie terminu do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, co naruszyło prawo strony do udziału w postępowaniu na każdym jego etapie, co zdaniem strony stanowiło rażące naruszenie prawa i skutkuje nieważnością decyzji.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 listopada 2013 r., znak (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w B., działając na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. w związku z art. 83 a ust, 2 i art. 83 b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 października 2013 r., znak (...) - (...). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że nie jest możliwym stwierdzenie nieważności decyzji w trybie art, 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na wniosek strony. Zgodnie z art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - decyzje ostateczne Zakładu, od których nie zostało wniesione odwołanie do właściwego sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione, na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

Powyższy przepis stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, które regulują kwestie stwierdzenia nieważności decyzji. Z treści art. 83a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że stwierdzenie decyzji Zakładu możliwe jest wyłącznie z urzędu, a nie na wniosek strony. Ponadto dotyczy decyzji, od której nie wniesiono odwołania do właściwego Sądu. Decyzja z dnia 16 października 2013 r. stała się ostateczna z chwilą jej wydania, ponieważ nie przysługiwał od niej żaden środek odwoławczy w administracyjnym toku instancji. Należy zwrócić uwagę na fakt, że postępowanie wyjaśniające poprzedzające wydanie decyzji z dnia 16 października 2013 r. było prowadzone w wyniku wznowienia postępowania na wniosek strony, która miała świadomość o toczącym się postępowaniu i na każdym etapie mogła składać stosowne wyjaśnienia.

Sąd pierwszej instancji oparł się na następujących ustaleniach:

Stan faktyczny sprawy nie był między stronami sporny.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wydał w dniu 16 października 2013 r. decyzję o znaku (...) - (...), którą uchylił decyzję z dnia 8 października 2012 r. i jednocześnie orzekł, że Pan P. W. jako były członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą, w B. odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości z tytułu nieopłaconych składek wynikające z działalności spółki, które wynoszą na:

- 1) FUS - za okres 12/2007-3/2008, 5-6/2008, 8-9/2008, 11/2008 w kwocie 21.977,93 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w wysokości 14.594 zł,
- 2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2007 - 03/2008, 5-6/2008, (...) - 1/2009 r. w kwocie 11.090,54 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w kwocie 6.978 zł,
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 12/2007-3/2008, 5-6/2008, 8-9/2008, 11-12/2008 w kwocie 1.963,87 zł plus odsetki za zwłokę od powyższych należności naliczone do dnia 16 października 2013 r. w wysokości 1.287 zł

Razem 57.891,34 zł.

W dniu 7 listopada 2013 r. do Zakładu wpłynął wniosek pełnomocnika odwołującego się o stwierdzenie nieważności decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 października 2013 r, znak (...) - (...). W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że w/w decyzja została wydana bez uprzedniego wyznaczenia stronie terminu do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, co naruszyło prawo strony do udziału w postępowaniu na każdym jego etapie, co zdaniem strony stanowiło rażące, naruszenie prawa i skutkuje nieważnością decyzji.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 listopada 2013 r., znak (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., działając na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. w związku z art. 83a, ust. 2 i art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 16 października 2013 r., znak (...) - (...).

Podnieść należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza przedmiot decyzji organu rentowego i żądanie zgłoszone w odwołaniu wniesionym do sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r, II UZ 1/11 (LEX nr 844747).

Postępowanie sądowe w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania - wyrok z dnia 26 września 2013 Sądu Apelacyjnego

w Poznaniu III AUa 324/13

Sąd Okręgowy wskazał także na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 20 maja 2004 r. (sygn. IIUK 395/03, publ. OSNP 2005/3/43), że postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym

i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Kwestia wad decyzji administracyjnych, spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, w zasadzie nie jest przedmiotem postępowania

w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych.

Powyższe wynika z tego, że od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe skupia się na wadach wynikających

z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnej, spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. wyrok SN:

z dnia 1 września 2010 r. w sprawie III UK 15/10, publik. LEX nr 667499).

Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał też, że w wypadkach innych wad, wymienionych, w art. 156 § 1 k.p.a. i w przepisach, do których odsyła art. 156 § 1 pkt 7 k.p.a., konieczne jest wszczęcie odpowiedniego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji i wyeliminowania jej z obrotu prawnego (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1980 r.;, III CZP; 43/80, OSNCP 1981 Nr 8, poz. 142;

z dnia 21 września 1984 r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, poz. 65 i z dnia 27 listopada 1984 r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 Nr 8, poz. 108 oraz postanowienia z dnia 19 czerwca 1998 r., II UKN 105/98, OSNP 1999 Nr 16, poz. 529 i z dnia 29 maja 2006 r., I UK 314/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 173, a nadto wyroki z dnia 28 października 2009 r., I UK 132/09, LEX nr 570121; z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 189/09, LEX nr 577811 i z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824). Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej. W związku z tym jest oczywiste, że wśród przewidzianych w art. 477⁹ § 3, 477¹⁰ § 2 i art. 477¹⁴ k.p.c. sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego, nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 § 1 k.p.a.

Sąd pierwszej instancji albo oddala odwołanie, albo, uznając je za zasadne, zmienia zaskarżoną decyzję. Z oczywistych względów wada decyzji administracyjnej nie może prowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji zgodnie z materialnoprawnym żądaniem zawartym w odwołaniu.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy – VI Wydział Pracy

i (...), po rozpoznaniu sprawy P. W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. o stwierdzenie nieważności decyzji, oddalił odwołanie.

Pismem datowanym na 09 czerwca 2014 r. pełnomocnik ubezpieczonego – Radca prawny M. M. wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 8 maja 2014 r. sygn. akt VI U 267/14, zaskarżając go w całości. Apelujący zarzucił orzeczeniu w punkcie pierwszym: nierozpoznanie istoty sprawy polegające na oddaleniu odwołania z uwagi na uznanie przez Sąd, że stwierdzenie nieważności decyzji jest niemożliwe, co nie było przedmiotem postępowania; oraz w punkcie drugim: naruszenie prawa materialnego, tj. art. 83 a ust 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędne zastosowanie i wykładnię.

W związku z powyższym apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zmianę zaskarżonej decyzji.

Sąd apelacyjny zważył co następuje

Apelacja pełnomocnika skarżącego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy podziela zarówno dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, jak i przyjętą przez ten sąd podstawę prawną zaskarżonego orzeczenia.

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c. - tak orzeczono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r. II UZ 49/09 LEX nr 583831). W wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. (II UK 309/09, LEX nr 604210) Sąd Najwyższy przypomniał, że zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu.

Uzasadniano to tym, że w razie wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, a zasadność odwołania ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Konsekwentnie, podstawą rozstrzygnięcia sądowego mogą być tylko przepisy prawa materialnego i ewentualnie postępowania cywilnego, a nie przepisy procedury administracyjnej (por. m.in. postanowienie SN z 28 maja 2002 r., II UKN 356/01; wyrok SN z 2 grudnia 2009 r., I UK 189/09; postanowienie SN z 14 stycznia 2010 r., I UK 238/09 oraz powołaną uchwałę SN z 7 kwietnia 2010 r., II UZP 3/10).

Również w piśmiennictwie spotyka się wypowiedzi, zgodnie z którymi akty organów rentowych o charakterze formalnym znajdują się poza kognicją sądów powszechnych. Akcentuje się przy tym, że zasadniczym celem postępowania odwoławczego nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania przed organem rentowym, lecz merytoryczne rozstrzygnięcie o żądaniach stron (por. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz, pod red. B. Gudowskiej, J. Strusińskiej-Żukowskiej, s. 967; M. Klimas, op.cit., s. 228; K. Antonów, op.cit., s. 216; R. Babińska: Wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych, Warszawa 2007, s. 112).

Zgodzić się zatem wypada ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd pierwszej instancji, zgodnie z którym kwestia wad decyzji administracyjnych, spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, w zasadzie nie jest przedmiotem postępowania w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych. Te zaś należą do właściwości sądów administracyjnych.

Wskazać jednak należy, iż sądy powszechne w postępowaniu odwoławczym orzekając o prawidłowości decyzji organów rentowych rozstrzygających sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych winny rozstrzygać je w sposób merytoryczny i formalny, bowiem przepisy prawa procesowego muszą być wykładane i stosowane w sposób najlepiej służący stworzeniu warunków realizacji prawa materialnego.

Zatem Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 1980 r., III CZP 43/80, OSNCP1981 nr 8, poz. 142; z dnia 27 listopada 1984 r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, poz. 108 oraz z dnia 21 września 1984 r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, poz. 65). Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 28 maja 2002 r. (II UKN 356/01, OSNP 2004/3/52), iż postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej jest samodzielnym postępowaniem administracyjnym ograniczającym się do ustalenia, czy decyzja dotknięta jest jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej.

Można jednak przed sądem powoływać się na nieważność aktu administracyjnego (decyzji administracyjnej) tylko wówczas, gdy zachodzi tzw. nieważność bezwzględna, tj. gdy akt lub orzeczenie administracyjne wydane zostało przez władzę całkowicie nie powołaną do wydawania aktów lub orzeczeń tego rodzaju albo gdy wydane ono zostało z całkowitym pominięciem jakiegokolwiek procedury. Wspomniane wyżej wadliwości decyzji administracyjnej stanowiące o jej tzw. bezwzględnej nieważności są tak daleko idące, że zwalniają sądy od związania taką decyzją bez potrzeby deklaratywnego stwierdzenia jej nieważności w osobnym postępowaniu administracyjnym (zob. uchwała SN z dnia 21 listopada 1980 roku, III CZP 43/80, OSNC 1981/8/142, orzeczenie SN z dnia 29 czerwca 1957 roku OSN 1959, z. 3, poz. 88; z dnia 11 kwietnia 1959 roku, OSPiKA 1962, z. 4, poz. 106; z dnia 19 października 1966 roku, OSNCP 1967, z. 5, poz. 90).

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 22 listopada 2013 organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji 16 października 2013 r.

W literaturze przedmiotu wskazuje się, iż przypisanie decyzji wady nieważności w przypadku naruszenia przepisów proceduralnych dopuszczalne jest wyłącznie, gdy naruszenie tych przepisów ma charakter rażący i pozostaje w związku z ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy. W odniesieniu do tych przepisów można by zatem mówić

o rażącym ich naruszeniu wówczas, gdy w sposób niebudzący wątpliwości, a więc oczywisty, nie zastosowano by ich w trakcie prowadzonego postępowania lub zastosowano by je nieprawidłowo (teza 2 wyroku NSA z dnia 13 września 2007 r., II OSK 1212/06, LEX nr 377245). Zdaniem B. Adamiak dotyczy to sytuacji, gdy naruszenie przepisów prawa powoduje podważenie układu podmiotowego postępowania przez brak bytu prawnego strony tego postępowania (np. prowadzenie postępowania wobec strony pozbawionej zdolności do czynności prawnych czy naruszenie takich przepisów, które nakazują podjęcie czynności procesowych przez organ, bez prawa dokonywania oceny ich zasadności (np. regulacja

w przepisach szczególnych form czynności procesowych i ograniczeń dowodowych) - por. B. Adamiak, Gradacja naruszenia procesowego prawa administracyjnego, PiP 2012, z. 3, s. 51-53, por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 13 lutego 2013 r., II SA/Gd 694/12, LEX nr 1285281: „Za rażące naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności przepisów regulujących postępowanie dowodowe, które uzasadniałoby stwierdzenie nieważności decyzji, można uznać jedynie wydanie decyzji bez uprzedniego przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów, niezbędnych dla wyjaśnienia istoty sprawy, czy też wydanie decyzji bez przeprowadzenia dowodów obligatoryjnych w danej sprawie”).

Wskazać przy tym należy, iż decyzja z 16 października 2013 r. uchylająca wcześniejszą decyzję z dnia 8 października 2012 r. została wydana na skutek wznowienia postępowania toczącego się w sprawie przeciwko P. W. jako członkowi zarządu spółki (...) w przedmiocie subsydiarnej odpowiedzialności za zaległości w/w spółki z tytułu nieopłaconych składek, w związku z podjęciem tegoż postępowania na mocy decyzji z dnia 27 czerwca 2013 r. W pierwotnym postępowaniu pouczonej o treści art., 10 §1 k.p.a. odwołujący powołał się na nieprawidłowe doręczenie decyzji

końcowej na błędny adres, w wyniku czego nie odebrał on przesyłki w terminie przez co nie mógł wziąć udziału w postępowaniu. Powiadomiony prawidłowo o wznowieniu postępowania, a następnie o jego przedłużeniu decyzją z dnia 30 sierpnia 2013 r. odwołujący nie przedłożył w toku postępowania wyjaśniającego żadnych dokumentów i nie powołał się na żadne okoliczności, które zwalniałyby go od odpowiedzialności za zobowiązania Spółki.

Decyzja z dnia 16 października 2013 r. była poprzedzona postępowaniem wyjaśniającym mającym na celu zbadanie okoliczności sprawy, miała charakter ostateczny i nie przysługiwał od niej środek odwoławczy.

W ocenie Sądu odwoławczego postępowanie wznowione na skutek wniosku odwołującego z dnia 3 czerwca 2013 r. i decyzji o wznowieniu postępowania z dnia 27 czerwca 2013 r. miało na celu przede wszystkim wyeliminowanie nieprawidłowości w postaci doręczenia decyzji końcowej na nieaktualny adres do doręczeń przesyłek pocztowych odwołującego.

W związku z powyższym Sąd odwoławczy podziela stanowisko sądu pierwszej instancji, iż z oczywistych względów wada decyzji administracyjnej jako iż nie stanowi rażącego naruszenia prawa nie może prowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji kończącej postępowanie toczące się przed organem rentowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd odwoławczy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.